BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

MĨ THUẬ

NGUYỄN QUỐC

5

thuongmaitr

1997

Trường Phan Đ Phùng
Lớp Năm/2
Tên: Hồng Thiện

AT

C TOẢN – ĐÀM LUYỆN

uongxua.vn

BỘ GIÁO DỤC

NGUYỄN QUỐC TO

MĨ TH

thuongmait

(In lần

TỦ SÁCH C
MAN T

NHÀ XUẤT

VÀ ĐÀO TẠO

ĐẢN – ĐÀM LUYỆN

HUẬT

5

thứ 4)

GIA ĐÌNH
HIÊN

suongxua.vn

BẢN GIÁO DỤC

Chịu trách

Giám đốc

Tổng biên tập

Bi

NGUYỄN QUỐC

Biên t

PHẠM VĨNH THÔNG – TRẦN

Biên

NGÔ TH

Biên t

NGÔ T

Biên t

ĐO

Tranh bìa 1 : CHÚ GIẢI PHÓNG

371.013(075) 706/88 - 96

GD – 97

thuongmai

nhiệm xuất bản :

PHẠM VĂN AN

NGUYỄN NHƯ Ý

ên soạn :

TOẢN – ĐÀM LUYỆN

tập lần đầu :

N CƯỜNG – NGÔ THANH HƯƠNG

tập tái bản :

IANH HƯƠNG

ập mĩ thuật :

IANH HƯƠNG

ập kĩ thuật :

ÂN HỒNG

QUÂN - *Mẫu bột :* Đỗ tuấn Anh 11 tuổi

Mã số : 1H510t7

uongxua.vn

LỜI NÓI ĐẦU

Sách Mĩ thuật 5 *tiếp nối sách* Mĩ thuật 1, 2, 3, 4 v
sách, từng bài đã dược hướng dẫn rõ ràng. Các en
hình vẽ minh họa, đồng thời lắng nghe thầy giáo, c
bài tập.

Ngoài việc củng cố và nâng cao kiến thức đã học
giới thiệu thêm một số tác phẩm và họa sĩ Việt N
nên vẽ thêm và tìm xem tranh, tượng của các họa s
mình về Mĩ thuật.

Hi vọng rằng những hiểu biết về Mĩ thuật ở bậ
lợi cho các em khi bước vào chương trình Mĩ thu

Chúc các em học tập có nhiều tiến bộ.

về nội dung và phương pháp. Trong
n cần đọc kĩ lời hướng dẫn và xem
cô giáo giảng bài trước rồi mới làm

ở lớp 1, 2, 3, 4, sách Mĩ thuật 5 *còn*
Nam. Ngoài giờ học ở lớp, các em
sĩ khác để nâng cao nhận thức của

c Tiểu học sẽ tạo điều kiện thuận
ật ở bậc Trung học cơ sở.

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC

truongxua.vn

B

GIỚI THIỆ

THIẾU NỮ

(Tranh màu dầu

Thiếu nữ bên hoa huệ là một trong những t hiện đại Việt Nam. Tranh vẽ một thiếu nữ mặ trông rất duyên dáng và mang nét đẹp dịu d nhẹ nhàng : màu hồng, màu xanh và màu trắn Âu, nhưng tranh của ông vẫn hướng về vẻ đe mắt thẩm mĩ Việt Nam.

Ngoài tranh *Thiếu nữ bên hoa huệ,* Tô Ngọc *sông Hương* (1935) ; *Hai thiếu nữ và em bé* (19 *thực ; Lớp học bình dân* v.v... có giá trị như n nhà nghiên cứu lí luận Mĩ thuật, góp phần đà có công lớn xây dựng nền Mĩ thuật hiện đại Vi Phủ, ông đã hi sinh ở tuổi 48, khi nhiều ý đồ

Xem tranh *Thiếu nữ bên hoa huệ* (H.1).

thuongmaitr

Bài 1

U TÁC PHẨM

BÊN HOA HUỆ

ủa của Tô Ngọc Vân)

ác phẩm nổi bật của Tô Ngọc Vân và nền Mĩ thuật
c áo dài trắng ngồi nghiêng đầu bên lọ hoa huệ
àng của người con gái Hà Nội thời trước. Màu sắc
g chiếm phần lớn tranh. Tuy vẽ theo kĩ thuật châu
ẹp truyền thống dân tộc nên rất phù hợp với con

tuongxua.vn

Vân còn có nhiều tác phẩm nổi tiếng, như : *Thuyền*
44) v.v... Nhiều kí họa : *Đi học đêm ; Con trâu quả*
nột tác phẩm nghệ thuật. Ông còn là nhà quản lí,
o tạo cho đất nước nhiều họa sĩ có tên tuổi. Ông
ệt Nam. Năm 1954, trên đường công tác ở Điện Biên
sáng tạo còn ấp ủ.

Hình 1
Thiếu nữ bên hoa huệ
(*Tranh màu dầu* của Tô Ngọc Vân)

ruongxua.vn

B

VẼ T

MÀU SẮC TR

1. Quan sát, nhận xét

Màu sắc làm cho bài trang trí đẹp hơn, với đ
- Đặt màu đậm cạnh màu nhạt.
- Đặt màu nóng cạnh màu lạnh.
- Đặt mảng màu to cạnh mảng màu nhỏ.
- Đặt nét đen hoặc nét trắng (để chứa gi

thuongmaitr

Muốn cho các màu bổ túc tôn nhau thực hoặc trắng (xem H.2).

2. Cách vẽ màu

Tìm một số màu nhất định : 3 – 4 màu.
- Tìm vị trí cho các màu (ở chỗ nào).
- Hình mảng giống nhau vẽ cùng một mà
- Tìm màu nền cho bài vẽ.

3. Bài thực hành

Tô màu đường diềm (H.3)

Bài 2

RANG TRÍ

ONG TRANG TRÍ

iều kiện thực hiện đúng những quy tắc sau đây :

ấy) giữa các màu bổ túc.

uongxua.vn

sự thì phải ngăn cách chúng bằng những nét đen

u.

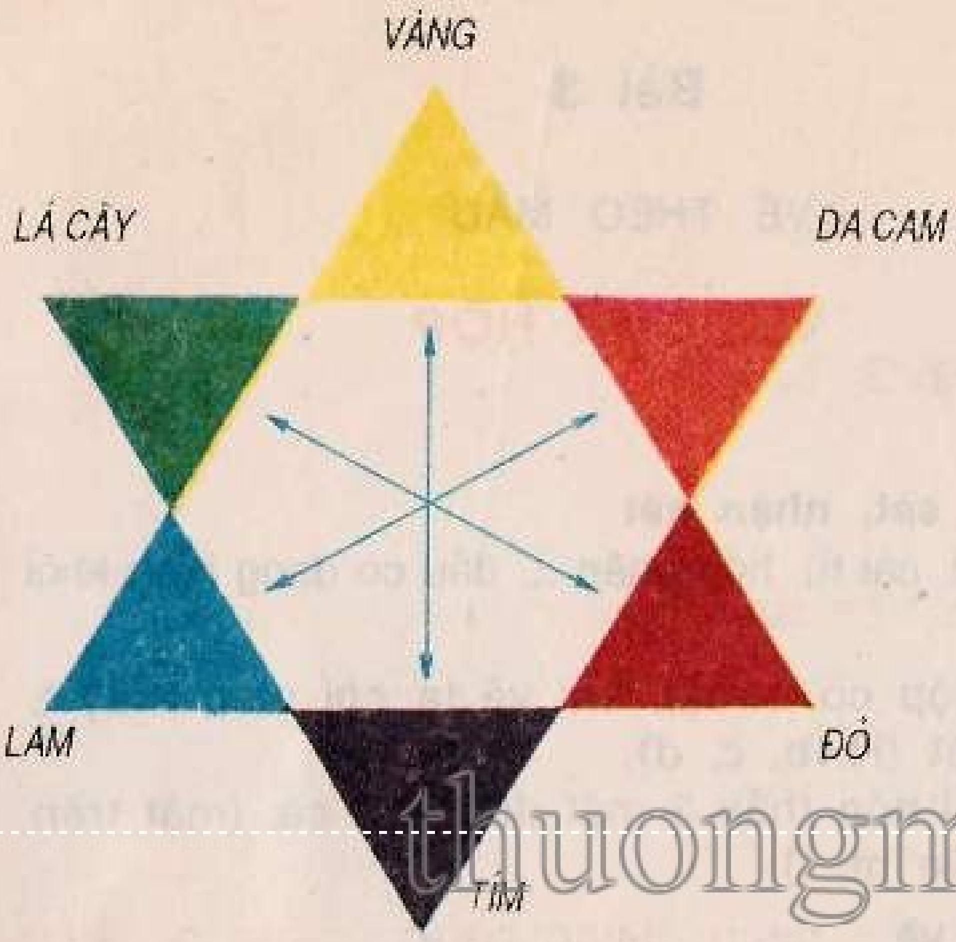

Hình 2

+ I

– L

– L

– I

đen H

màu

+ .

như :

+

màu

thuongmaitr

Hình 3

Màu bổ túc (H2).

Là những màu đối lập.

Do đấy chúng tôn nhau nhưng cũng phá nhau.

Muốn tránh phá nhau phải ngăn cách bằng nét hoặc trắng. Màu bổ túc trộn với nhau sẽ *thành trung tính (đen, xám...).*

Màu nóng : Các màu gây cảm giác ấm nóng màu đỏ, vàng, da cam...

Màu lạnh : Các màu gây cảm giác mát như : tím, xanh, lam...

ruongxua.vn

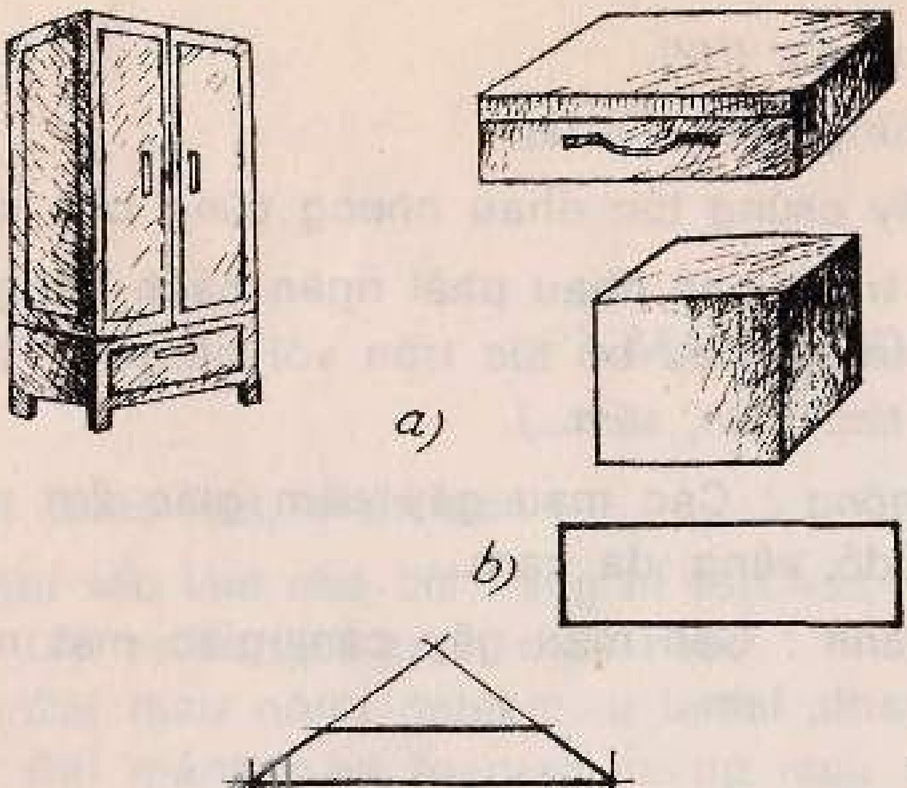

Hình 4

thuongmaitr

Bài 3

VẼ THEO MẪU

VẼ KHỐI HỘP

1. Quan sát, nhận xét

– Cái va li, cái tủ, hộp phấn ... đều có dạng hình khối hộp (H.4a).

– Khối hộp có 6 mặt, khi vẽ ta chỉ nhìn thấy 1, 2 hay 3 mặt (H.4b, c, d).

– Vẽ khối hộp thấy 3 mặt đẹp hơn cả, (mặt trên n, 2 mặt bên m, f).

truongxua.vn

2. Cách vẽ

– Vẽ khung hình chung trước (H.4d)

– Ước lượng chiều cao, chiều rộng của các mặt khối hộp.

– Vẽ phác các nét chính, sau đó hoàn chỉnh hình.

– Nhìn mẫu vẽ đậm nhạt như em thấy.

3. Bài thực hành

Vẽ hộp phấn hay hộp mứt... vào trang bên.

Chú ý vẽ to vừa phải với trang giấy.

B

VẼ TH

TRƯỜN

1. Quan sát, nhận xét

– Muốn vẽ tranh đẹp em cần suy nghĩ kĩ

Ví dụ : Trường của em có đặc điểm gì ? Em

sân, vườn hoa...).

– Em có thể vẽ phong cảnh trường ; sân

truy bài ; buổi lao động...

thuongmaitr

2. Cách vẽ

– Chọn chủ đề (vẽ cảnh sinh hoạt nào ?)

– Hình ảnh nào là chính ? Sắp xếp hình

– Vẽ thêm hình ảnh phụ nào nữa để tranh

– Vẽ xong, em nhìn lại toàn bộ bức tranh xem

– Tô màu theo ý thích sao cho tranh đẹp

3. Bài thực hành

Vẽ tranh về trường của em (vẽ ở trang bê

Bài 4

EO ĐỀ TÀI

G CỦA EM

về đề tài định vẽ.
n nhớ lại những hình ảnh đã nhìn thấy (trường, cây,

trường trong giờ ra chơi ; buổi học trên lớp ; giờ

ruongxua.vn

ảnh đó vào vị trí nào trên tranh cho rõ ?
n đẹp hơn ? Và vẽ ở chỗ nào trên bức tranh ?
sắp xếp đã hợp lí chưa ? Chỗ nào cần thêm, cần sửa.
o, gây ấn tượng tốt cho người xem.

ên)

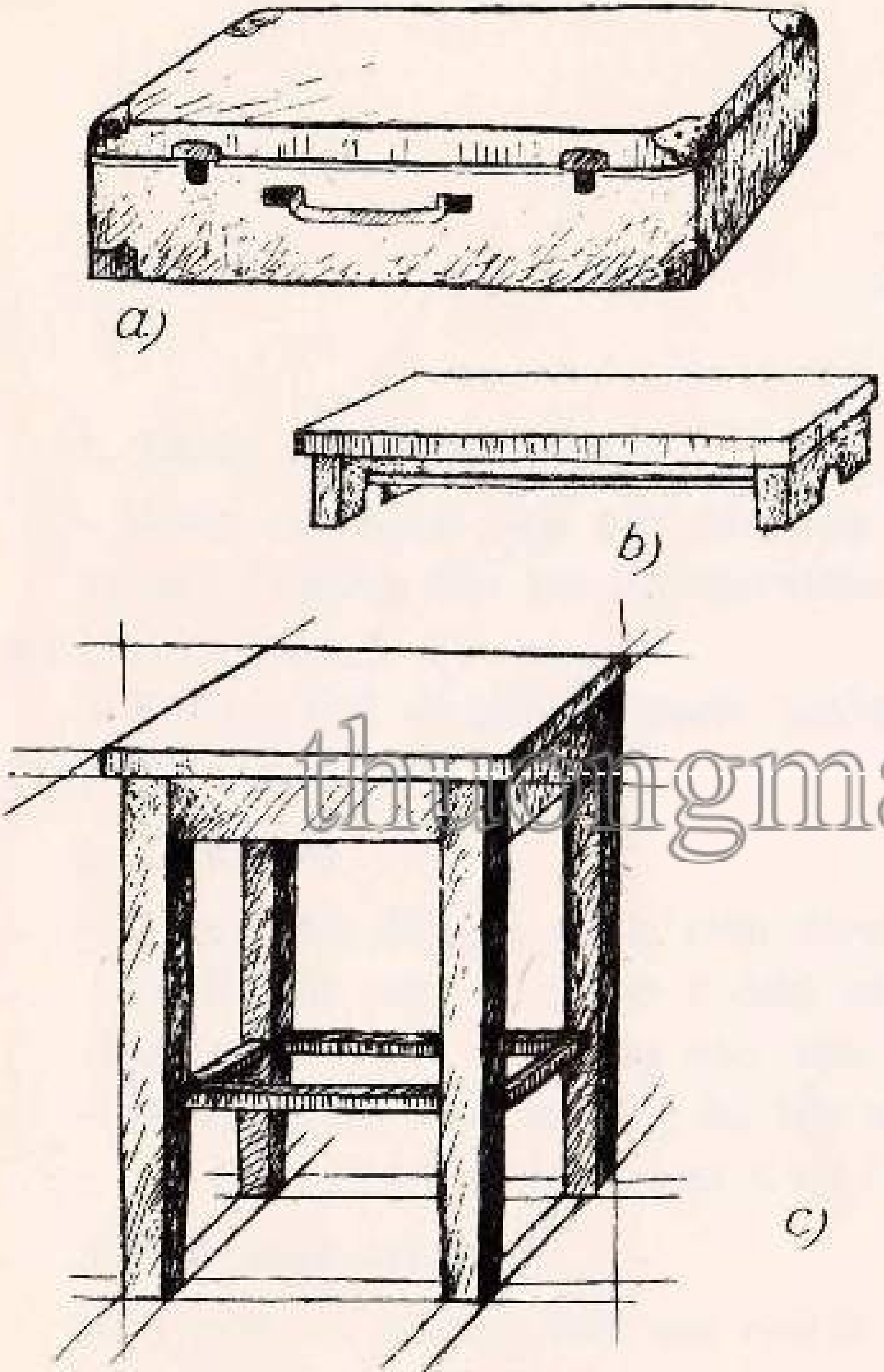

Hình 5

đưc

(H.

(cá

em

thuongmaitr

Bài 5

VẼ THEO MẪU

VẼ CÁI GHẾ ĐẨU HAY CÁI VA LI...

1. Quan sát, nhận xét

– Cái ghế đẩu, va li... đều có dạng hình khối hộp. Vẽ
ợc khối hộp, em vẽ cái ghế, cái va li dễ dàng hơn.

– Vẽ cái ghế, cái va li thấy 3 mặt sẽ đẹp hơn cả
5a, b, c).

uongxua.vn

2. Cách vẽ

– Ước lượng chiều cao (cả mặt trên) và chiều dài
ả mặt bên), em vẽ khung hình (H.5c).

– Tìm vị trí mặt trên, mặt bên, em vẽ khối hộp.

– Tìm chiều dầy mặt ghế, thành ghế.

– Vẽ chân ghế. Để vẽ chân ghế dễ và đúng hơn,
n hãy vẽ phác đáy của khối hộp.

– Vẽ đậm, nhạt các mặt như em nhìn thấy.

3. Bài thực hành

Vẽ cái ghế đẩu hay cái hộp.

B

VẼ

VẼ CON VẬT

1. Quan sát, nhận xét

– Em đã nhìn thấy những con vật
sắc đẹp mà em thích nhất ? Em hãy nhớ

– Mỗi con vật có hình dáng, đặc
bài vẽ chưa đạt.

thuongmaitr

2. Cách vẽ

– Trước tiên em vẽ phác những n
chi tiết. Vẽ đầu, mình, chân ở những vị trí
con vật : đang đứng, đang ăn, đang chạy...
cây cỏ hoặc một vài con vật nhỏ khác ch

– Sau đó tô màu theo ý thích.

3. Bài thực hành

Vẽ một con vật mà em thích (nh
hoặc bé quá).

...ài 6

... TỰ DO

... MÀ EM THÍCH

... nào ? Theo em con vật nào có hình dáng, màu
... lại và vẽ theo ý mình.
... điểm, màu sắc riêng, nếu không diễn tả được thì

ruongxua.vn

...nét chung như : (đầu, mình, chân), sau đó mới vẽ
..., hướng khác nhau em sẽ có dáng sinh động của
... Em có thể vẽ thêm một vài hình ảnh khác nữa như :
...ho tranh sinh động hơn.

...ó vẽ to vừa phải với trang giấy, không vẽ to quá

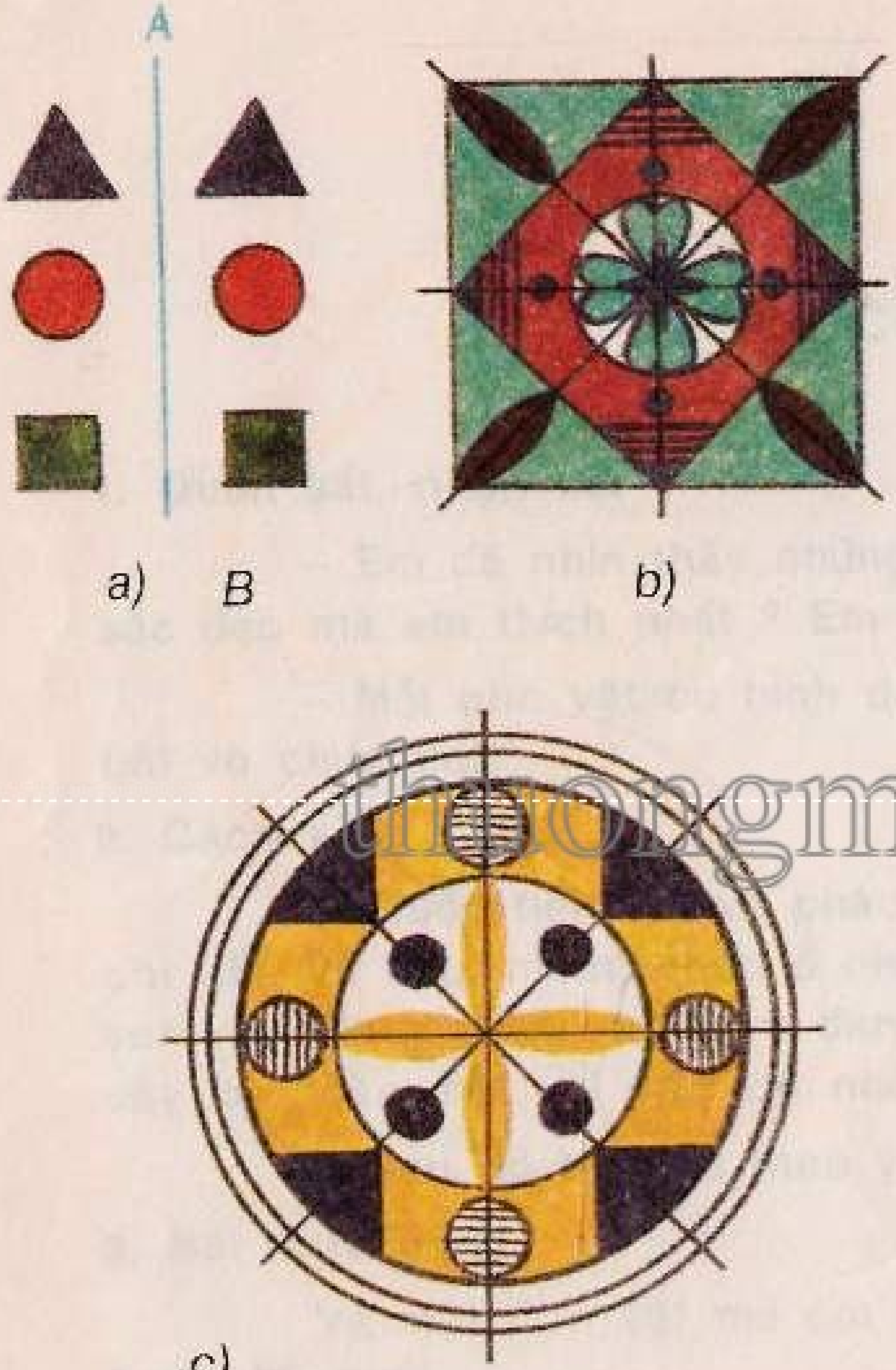

Hình 6

áp
bằn
đối

thuongmaitr

Bài 7

VẼ TRANG TRÍ

TRANG TRÍ ĐỐI XỨNG (QUA TRỤC)

1. Quan sát, nhận xét

- Trang trí đường diềm, hình vuông, hình tròn ta thường dụng cách trang trí đối xứng : các họa tiết giống nhau, ng nhau ở hai bên trục (H.6a, trục AB).

- Hình con bướm, cành lá mọc đối v.v... là những hình xứng.

uongxua.vn

2. Cách vẽ

- Kẻ các trục đối xứng (H.6b, c).

- Vẽ các hình mảng bằng nhau cách đều trục.

- Vẽ họa tiết phù hợp với các hình mảng.

3. Bài thực hành

Vẽ tiếp và tô mầu hình vuông (H.7a).

4. Bài tập về nhà

Vẽ tiếp và tô mầu hình tròn (H.7b).

a)

Hình 7

thuongmaitr

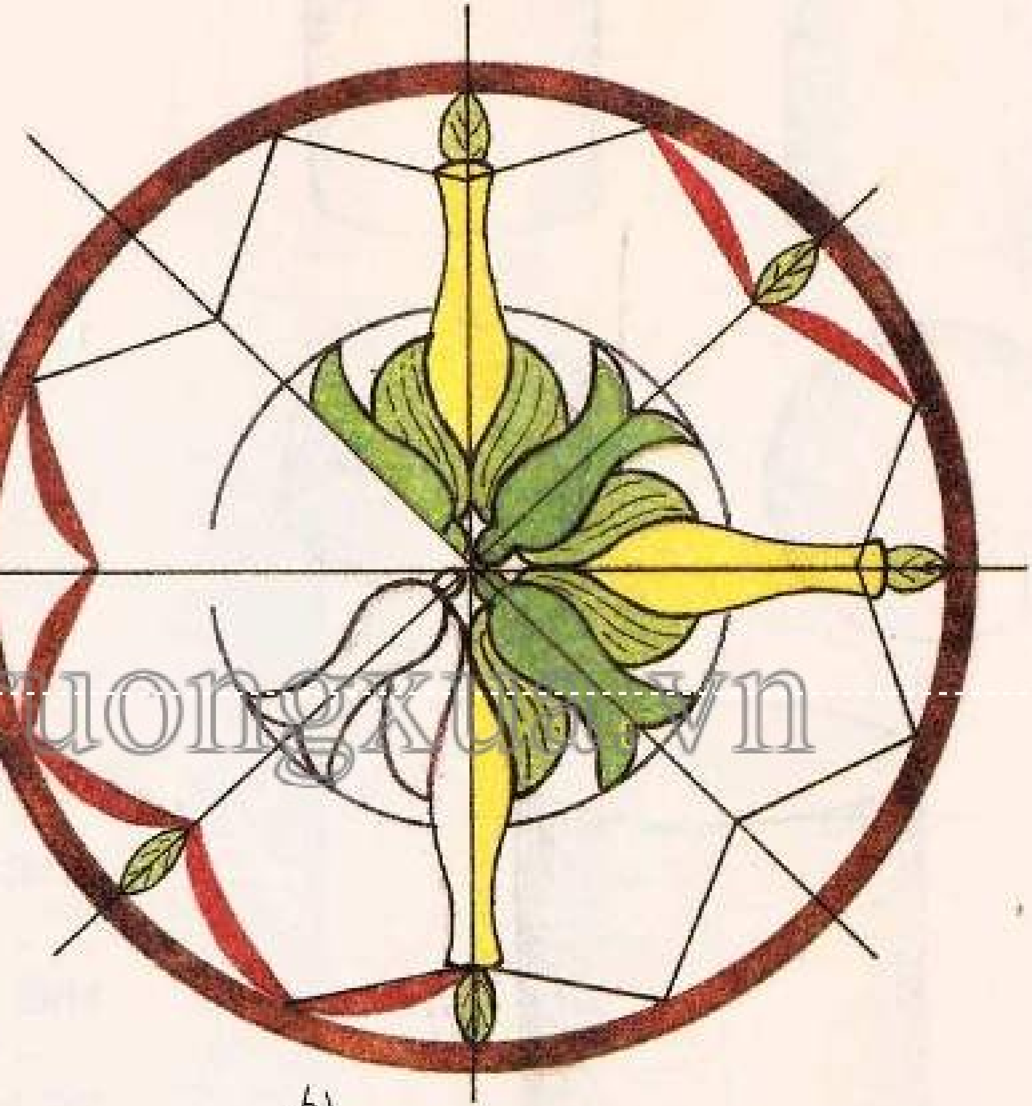

b)

uongxua.vn

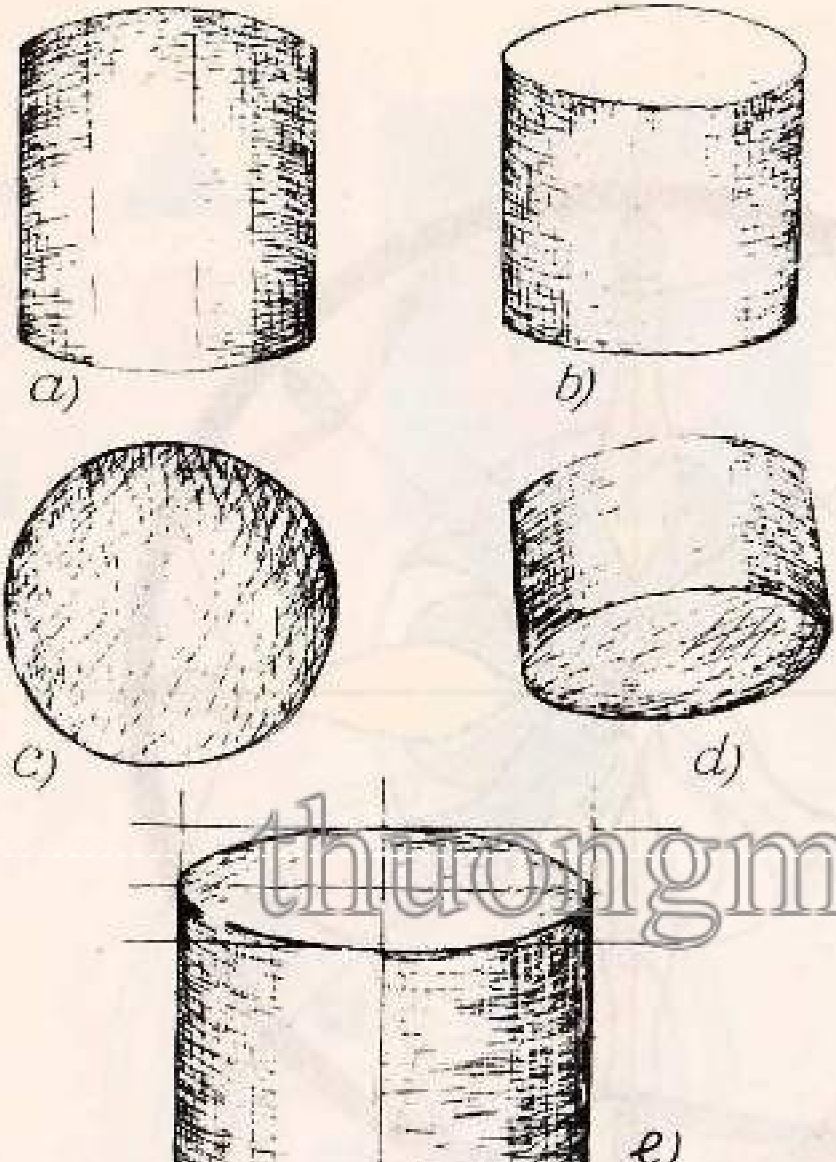

Hình 8

1.

kh

trê

2.

kh

Vẽ

3.

thuongmaitr

Bài 8

VẼ THEO MẪU

VẼ KHỐI TRỤ

Quan sát, nhận xét

Em có thể nhìn khối trụ ở nhiều hướng :

– Hình 8a : Khi mắt em ở ngang tầm với điểm giữa của ối trụ.

– Hình 8b : Khi mắt em ở cao hơn mặt trên của khối trụ.

– Hình 8c : Nhìn từ trên xuống, em chỉ thấy mặt n của nó là hình tròn.

– Hình 8d : Em nhìn thấy mặt đáy. (Mẫu đặt nghiêng).

– Vẽ khối trụ như hình 8b là đẹp hơn cả.

truongxua.vn

Cách vẽ (H.8e)

– Ước lượng chiều cao (cả mặt trên) và chiều ngang ối trụ, em phác khung hình.

– Xác định những điểm chính của mặt trên và đáy, khối trụ như em nhìn thấy.

– Phân ra từng mảng sáng, tối và vẽ đậm nhạt.

Bài thực hành

Vẽ hộp sữa hay cái ca.

thuongmaitr

truongxua.vn

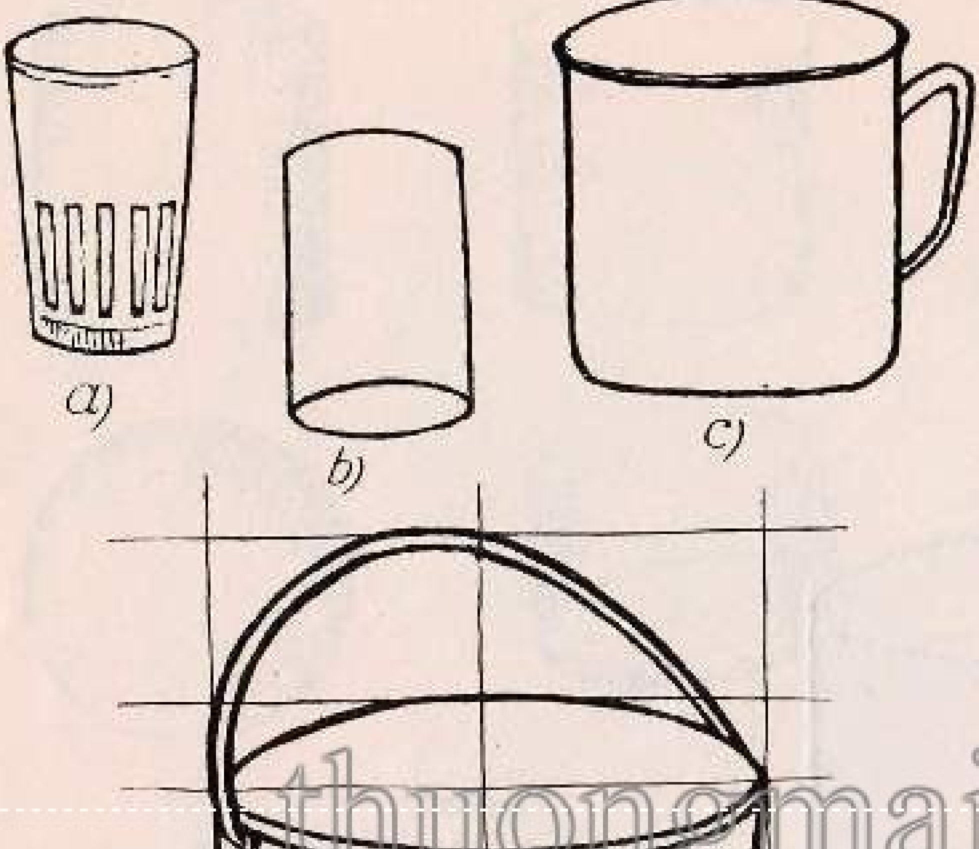

Hình 9

thuongmaitr

Bài 9

VẼ THEO MẪU

VẼ CÁI XÔ HOẶC CÁI CA...

1. Quan sát, nhận xét

– Hình 9a, b, c hình nào có dạng giống khối trụ ?
– Hình 9a, b có gì khác nhau ?
– Hình 9a, d có gì giống nhau, khác nhau ?
– Vẽ được khối trụ và cái cốc, em có thể vẽ cái xô.

2. Cách vẽ

ruongxua.vn

– Ước lượng chiều cao (cả miệng xô) và chiều ngang, m vẽ khung hình chữ nhật trước (H.9d). (Nhớ để giấy vẽ uai xô).

– Tìm phần miệng xô và xác định các điểm chính ủa miệng.

– Ước lượng chiều ngang đáy xô.

– Phác các nét thẳng trước, vẽ nét cong sau.

– Nhìn mẫu, sửa lại hình và vẽ đậm nhạt (như đã ẽ ở khối trụ, Bài 8).

3. Bài thực hành

Vẽ cái xô nhựa.

B

VẼ TH

VẼ PHO

1. Quan sát, nhận xét

– Tranh phong cảnh là tranh vẽ cảnh vật thêm người, động vật... cho vui, sinh động, nh

– Em có thể vẽ danh lam thắng cảnh, di tí rừng... và những cảnh thân quen, như một cây trường...

thuongmaitr

2. Cách vẽ

– Trước khi vẽ, em cần quan sát cảnh định của mình.

– Vẽ phác những mảng chính – trọng tâ cần thiết.

– Vẽ chi tiết hình nhà, cây, sông... để nêu

– Vẽ màu để tranh hấp dẫn hơn.

3. Bài thực hành

Vẽ một tranh phong cảnh mà em thích.

ài 10

EO ĐỀ TÀI

ONG CẢNH

thiên nhiên. Trong tranh phong cảnh, ta có thể vẽ
nưng cảnh vật trong tranh vẫn là chính.
ích lịch sử, phố phường, đồng ruộng, sông biển, núi
y cầu, góc sân, ngõ xóm, cổng làng, hàng cây, sân

ruongxua.vn

vẽ hay nhớ lại những gì đã thấy và vẽ theo ý thích

âm của tranh. Sau đó vẽ thêm những mảng phụ

lên đặc điểm của phong cảnh nơi vẽ.

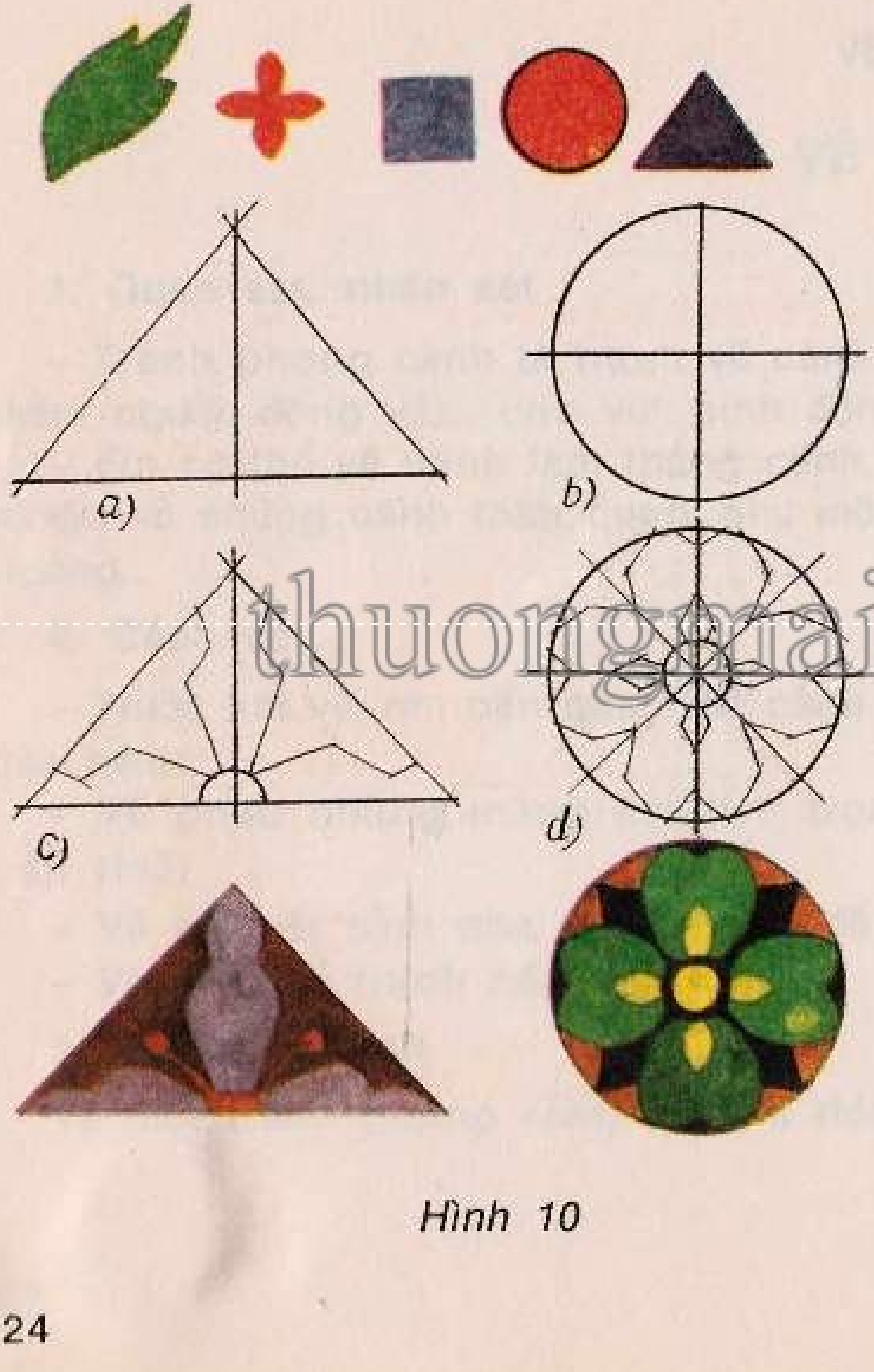

Hình 10

Bài 11

VẼ TRANG TRÍ

VẼ HỌA TIẾT (đối xứng qua trục)

1. Quan sát, nhận xét

– Họa tiết để trang trí có thể là hình hoa, lá, chim, thú, cũng có thể là các hình tròn, vuông, tam giác hoặc là các nét cong, nét thẳng.

– Họa tiết có loại vẽ như thực, có loại mô phỏng – cách điệu, đơn giản cho phù hợp khi trang trí. Họa tiết dân tộc thường được đơn giản và cách điệu.

truongxua.vn

2. Cách vẽ

– Kẻ đường trục chính (H. 10a, b).

– Sắp xếp họa tiết và vẽ phác những nét cơ bản đối xứng qua trục (H. 10c, d).

– Sau đó vẽ chi tiết và sửa hình cho cân đối.

3. Bài thực hành

Vẽ tiếp và tô màu đường diềm (H. 11a).

4. Bài tập về nhà

Vẽ tiếp và tô màu hình vuông (H. 11b, c).

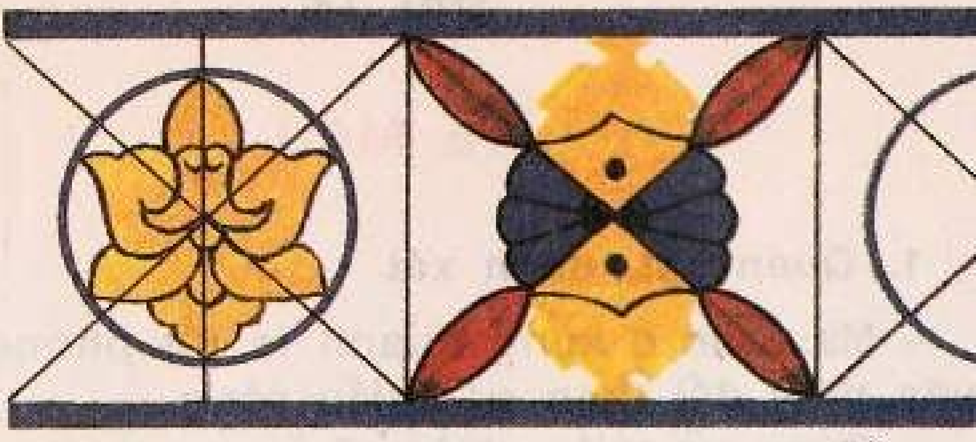

a)

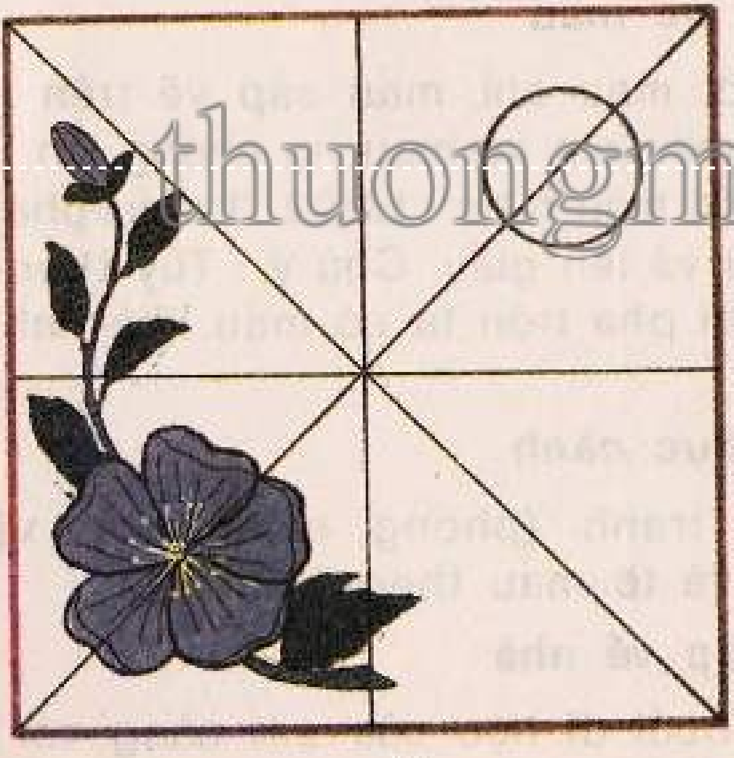

b)

Hình

thuongmaitr

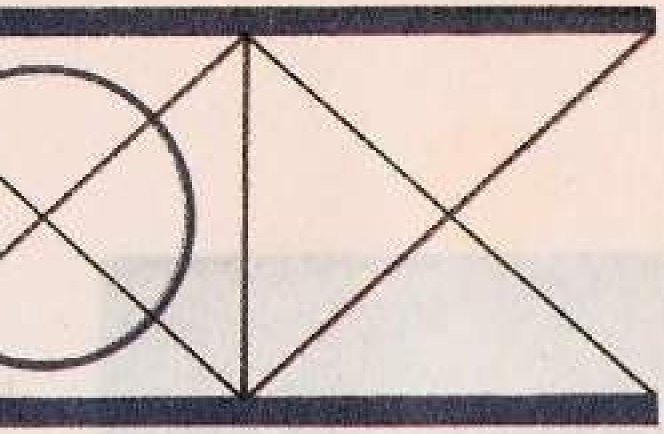

...n 11

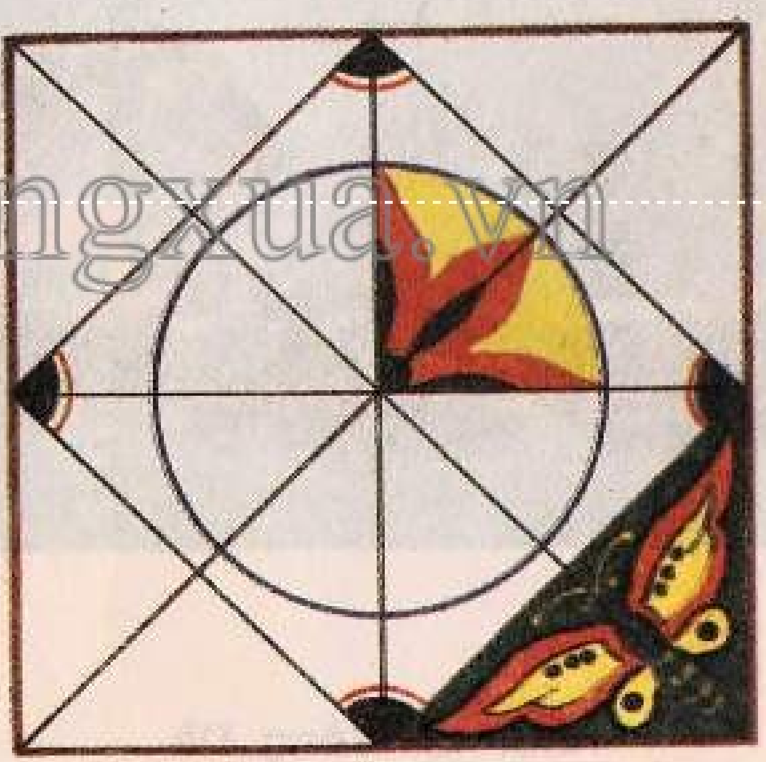

c)

truongxua.vn

Hình 12. **Sông Đà**
(*Tranh màu dầu* của Bùi Xuân Phái)

Bài 12

VẼ MÀU

1. Quan sát, nhận xét

– Màu sắc ở xung quanh ta rất phong phú và luôn thay đổi theo sự chiếu sáng.

– Quan sát thiên nhiên sẽ tìm ra vẻ đẹp của màu sắc và vẽ tranh sẽ thích thú hơn.

2. Cách vẽ màu

– Đối với màu chì, màu sáp vẽ trên nền giấy, muốn pha màu em vẽ màu nọ chồng lên màu kia.

ruongxua.vn

– Màu bột, màu nước : Lấy 2, 3 màu pha với nhau sau đó mới vẽ lên giấy. Chú ý : Tùy theo tỉ lệ của các màu khi pha trộn ta có màu khác nhau về độ đậm, nhạt.

3. Bài thực hành

Vẽ một tranh (phong cảnh, con vật...) vào trang bên và tô màu theo ý thích.

4. Bài tập về nhà

Vẽ một buổi đi học của em cùng với các bạn và tô màu cho đẹp.

Bà

VẼ THE

VẼ CH

1. Quan sát, nhận xét

– Thế nào là tranh chân dung ?

Tranh chân dung là tranh vẽ người, diễn tả

Tranh chân dung có thể vẽ nửa người hay

– Vẽ chân dung cần thể hiện được đặc điểm,

nét riêng của mắt, mũi, miệng... của người mẫu để

thuongmaitr

2. Cách vẽ

– Vẽ khái quát hình dáng chung (đầu, khuô

– Tìm vị trí của mắt, mũi, miệng...

– Vẽ các nét chi tiết (cố gắng tìm những n

– Vẽ màu tự do.

3. Bài thực hành

Vẽ chân dung một người thân trong gia đìn

(Em để dọc trang giấy và vẽ to vừa phải, k

i 13

O ĐỀ TÀI

ÂN DUNG

nét mặt là chủ yếu.

cả người.

hình dáng đầu, khuôn mặt (dài, vuông, trái xoan) và

tột tả được tính cách, tình cảm của nhân vật.

uongxua.vn

ôn mặt, thân hình)

ét riêng của nhân vật).

nh (ông, bà, bố, mẹ, anh, chị, em...).

không vẽ nhỏ quá).

thuongmaitr

ruongxua.vn

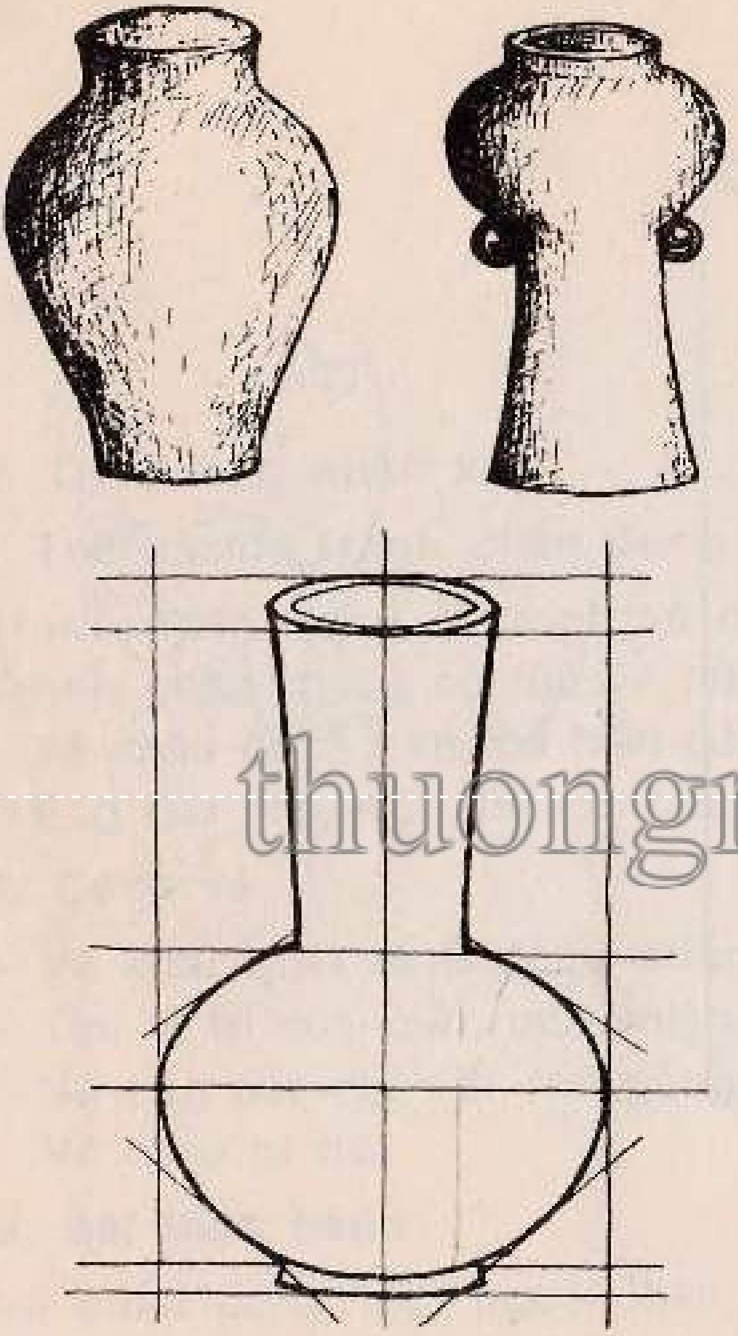

Hình 13

1. Qu

– Lọ
nhau, d

– Nhữ
lọ có d

2. Cá

– Vẽ
với chiề

– Vẽ

– Xá

– Vẽ

– Ph

– Ho

– Tầ

3. Bà

Vẽ ca

thuongmaitr

Bài 14

VẼ THEO MẪU

VẼ CÁI LỌ CẮM HOA

…uan sát, nhận xét

… hoa có nhiều loại. Mỗi loại có hình dáng khác …o vậy chúng có vẻ đẹp riêng (H. 13).

…ững nét cong ở miệng, cổ, thân lọ mềm mại tạo cho …áng vẻ khác nhau.

…ách vẽ

… hình chữ nhật đứng. Lưu ý so sánh chiều ngang …u cao.

… đường trục chia đôi chiều ngang của lọ.

…c định vị trí : miệng, cổ, thân lọ.

… phác hình lọ bằng các nét thẳng.

…ác nét cong hai bên.

…oàn chỉnh hình vẽ để lọ hoa cân đối.

…y bỏ những nét phác và vẽ đậm nhạt.

…ài thực hành

…ái lọ cắm hoa (để dọc trang giấy, bài vẽ đẹp hơn).

…uongxua.vn

Bà

GIỚI THIỆU

ĐIÊU KHẮC

Điêu khắc là một loại hình mĩ thuật, gồm cá
là đá, gỗ, đồng, xi măng...

Điêu khắc dân gian Việt Nam có từ lâu đời
tế : *Tượng Phật Bà Nam Hải nghìn mắt nghìn t*
các vị La Hán ở chùa Tây Phương (Hà Tây) ; tượ
phượng, chim, hoa, cảnh đánh vật, chơi cờ, chợ
ở đình làng mọi nơi. Điêu khắc dân gian miêu t
thức giản dị, với những hình khối chắc khỏe.
phong phú của kho tàng văn hóa Việt Nam (H

Các em hãy tìm xem thêm điêu khắc dân g
bố cục, hình dáng, cách đắp tượng, nét chạm
dân tộc ta.

thuongmaitr

i 15

TÁC PHẨM

C DÂN GIAN

c loại tượng và phù điêu. Chất liệu của điêu khắc

và đã được đánh giá cao ở trong nước và quốc *ay* ở chùa Bút Tháp (Hà Bắc) ; *tượng Tuyết Sơn ;* *ợng A-di-đà* ở chùa Phật Tích (Hà Bắc). *Hình rồng,* *ọi gà, chèo thuyền, ca múa*... chạm trổ trên gỗ, đá ả sinh hoạt đời thường, nội dung phong phú, hình ; nét chạm phóng khoáng góp phần tạo nên sự I. 14).

gian ở địa phương mình, cố gắng quan sát thật kĩ khắc... các em sẽ hiểu hơn về nền văn hóa của

tuongxua.vn

uongxua.vn

Hình 14 :

a) **Chèo thuyền.**
Đình Cam Đà,
Hà Tây

b) **Đá cầu.**
Đình Thổ Tang
Vĩnh Phú

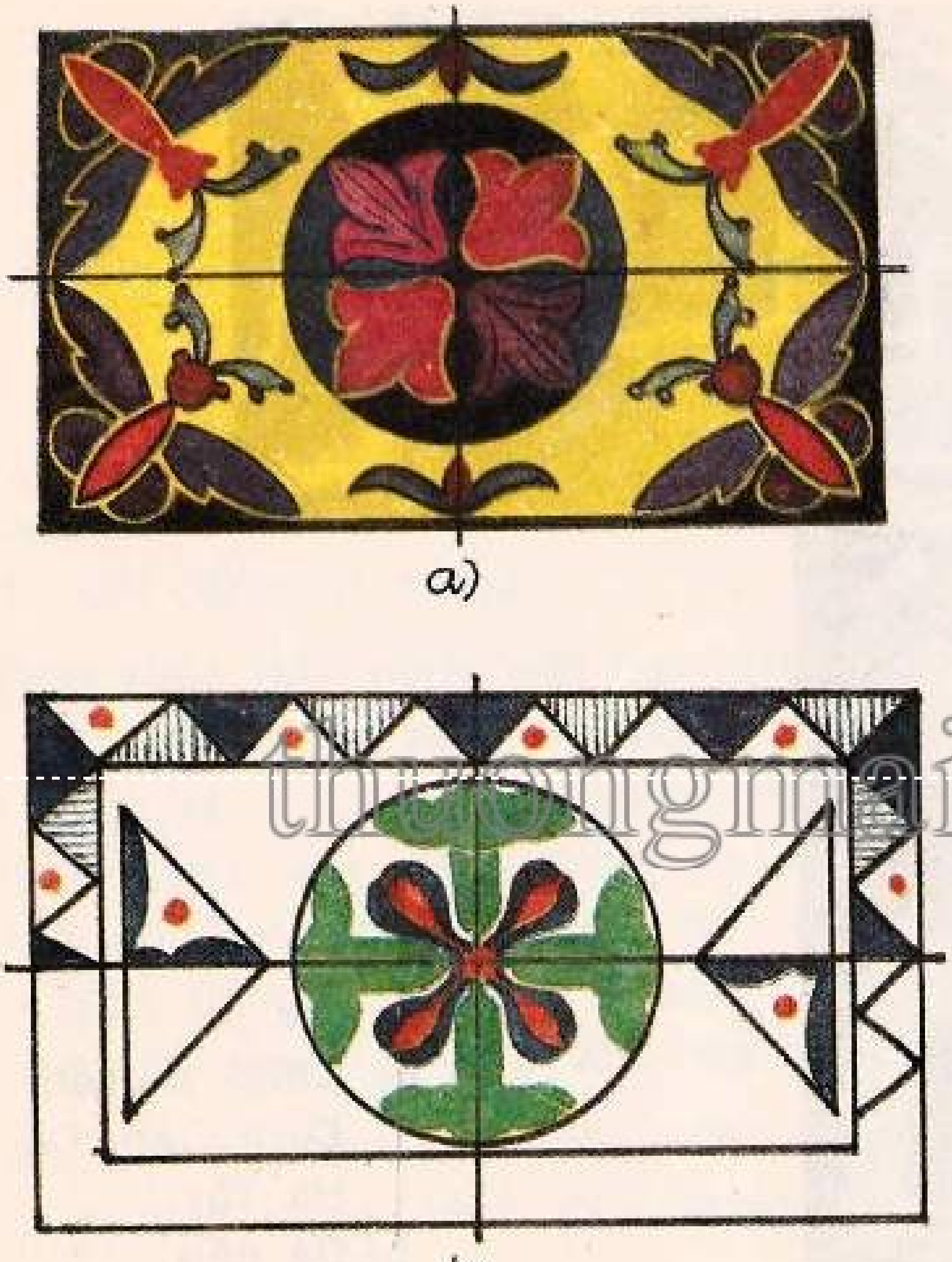

Hình 15

Bài 16

VẼ TRANG TRÍ

TRANG TRÍ HÌNH CHỮ NHẬT

1. Quan sát, nhận xét

– Trang trí hình chữ nhật cũng như trang trí inh vuông, hình tròn : mảng chính ở giữa và sắp ếp họa tiết, màu sắc theo các trục.

– Có nhiều cách trang trí hình chữ nhật khác nhau H. 15a, b).

uongxua.vn

2. Cách trang trí

– Kẻ các trục chia hình chữ nhật ra các phần ằng nhau.

– Dựa vào trục, em vẽ các mảng trước.

– Dựa vào các mảng, em vẽ họa tiết cho phù hợp.

– Tìm màu tô theo ý thích (xem hình 31b, trang 68).

Chú ý : Các hình giống nhau tô cùng một màu, cùng độ ậm nhạt. Nên dùng 3 hoặc 4 màu trong bài trang trí.

3. Bài thực hành

Trang trí hình chữ nhật theo ý thích của em (H. 16).

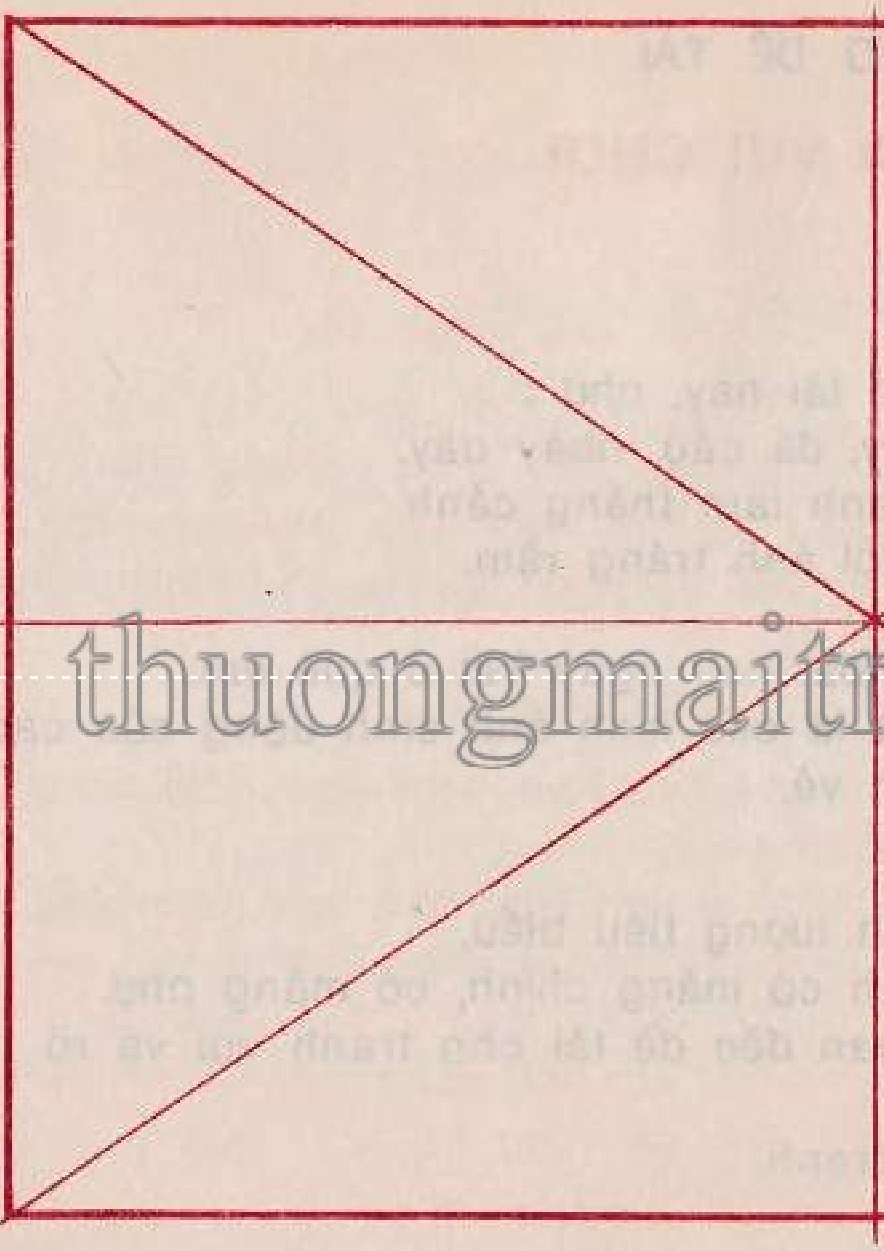

thuongmaitr

Hình 1

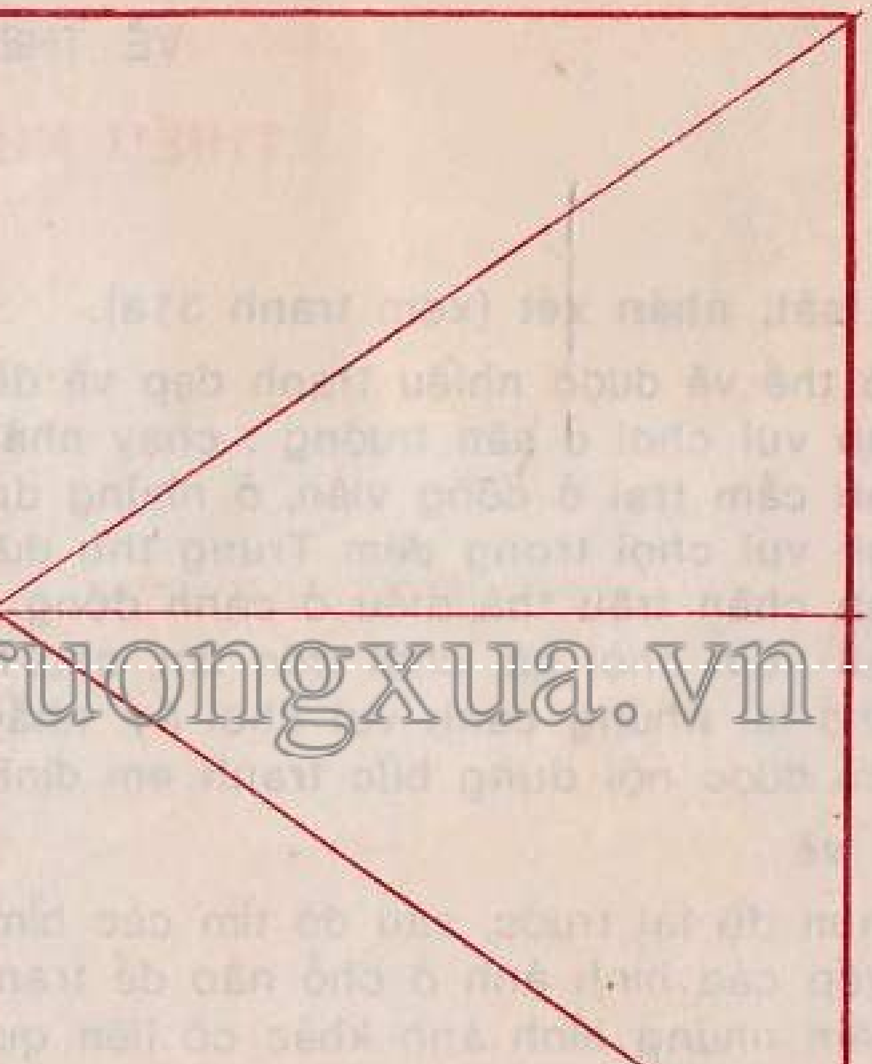

ruongxua.vn

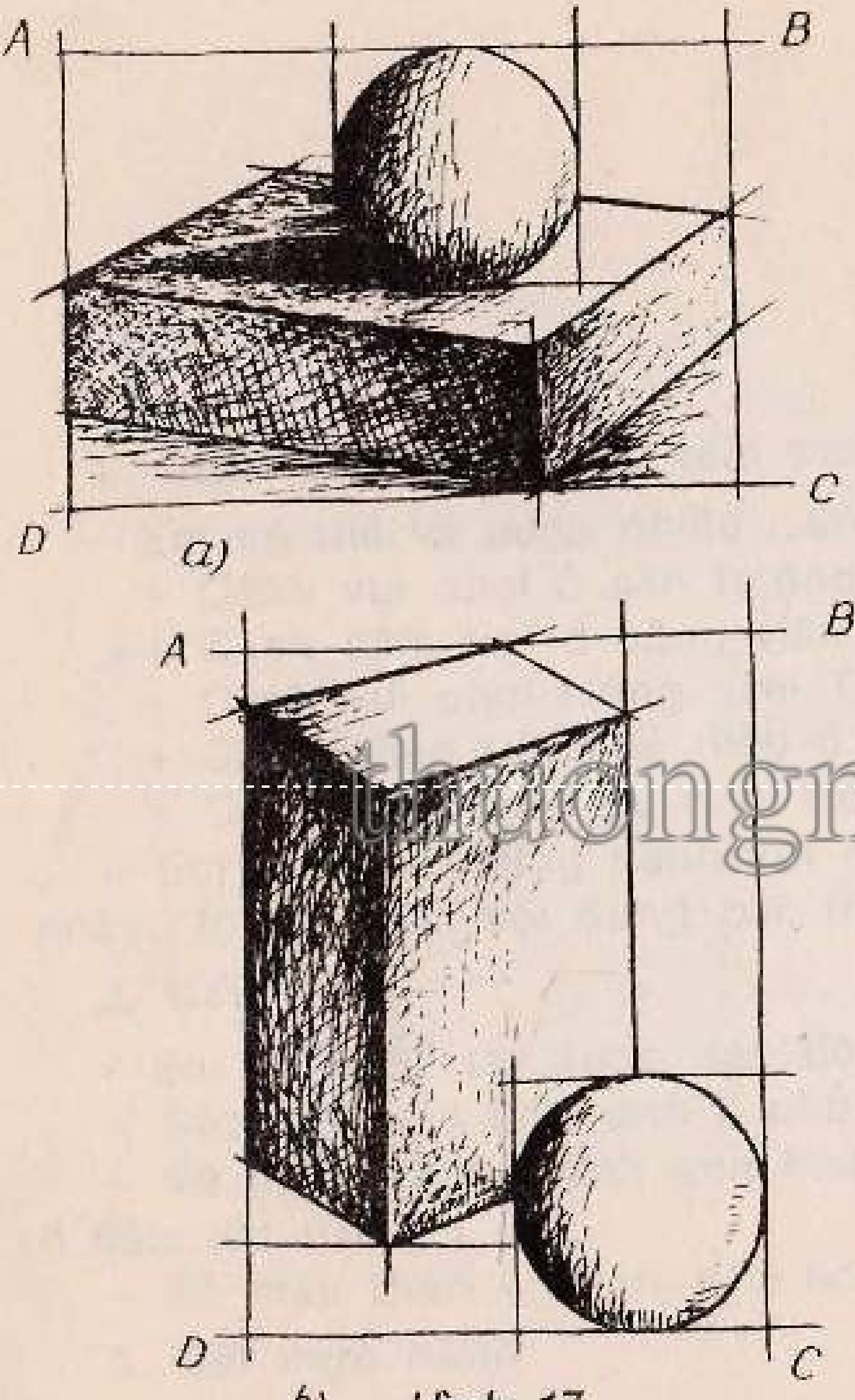

Hình 17

1. Qua

– Mẫu
là những
– Có
mặt, khối
nhìn thấy

2. Cá

thuongmaitr

– Vẽ k
chiều nga
– Vẽ
– Tìm
– Vẽ
– Hoà
– Nhìn
vẽ đẹp

3. Bà

Vẽ kh

Bài 18

VẼ THEO MẪU

VẼ KHỐI HỘP VÀ KHỐI CẦU

an sát, nhận xét

vẽ gồm có khối hộp và khối cầu. Mặt khối hộp mặt phẳng, khối cầu có mặt cong.

2 cách đặt mẫu vẽ : Khối hộp đặt nằm, nhìn thấy 3 cầu đặt trên khối hộp (H. 17a). Khối hộp đặt đứng, 3 mặt, và khối cầu đặt trước khối hộp (H. 17b).

ch vẽ

uongxua.vn

hung hình chung ABCD. (Chú ý : so sánh chiều cao và ang rộng nhất của khối hộp và khối cầu. (H. 17a, b).

khung hình riêng của từng khối.

vị trí, kích thước các mặt của từng khối.

phác các nét thẳng, vẽ nhẹ tay.

an chỉnh hình vẽ.

n ánh sáng chiếu vào mẫu, em vẽ đậm, nhạt để bài hơn.

i thực hành

hối hộp và khối cầu (hay quả có dạng tròn)

Bà

VẼ TR

KẺ CHỮ NÉT T

1. Quan sát, nhận xét

– Chữ nét thanh nét đậm là chữ có nét nh

– Chữ nét thanh nét đậm có vẻ đẹp thanh

– Các nét nhỏ, nét to của chữ được phân bố nét đậm của mỗi chữ.

2. Cách kẻ chữ

– Theo cách viết thì các nét đưa lên, đưa n là nét đậm (nét to), em xem hình minh họa c

– Nét thanh, nét đậm có kích thước to nhỏ người trình bày. Nhưng trong cùng một dòng c phải bằng nhau chữ mới đẹp (H. 19a).

H

3. Bài thực hành

Em tập kẻ chữ **A**, **B**, **M**, **N** vào các ô (H.

ài 19

RANG TRÍ

THANH NÉT ĐẬM

hỏ, nét to (xem bảng chữ H. 19a).
n thoát, nhẹ nhàng.
ố hợp lí. Em cần chú ý để nhận biết vị trí nét thanh,

ngang là nét thanh (nét nhỏ), những nét đưa xuống
ở dưới (H. 18).
bằng nào là tùy thuộc vào nội dung dòng chữ và
hữ thì các nét nhỏ phải bằng nhau, các nét to cũng

ình 18

tuongxua.vn

19b).

Bộ chữ in nét tha

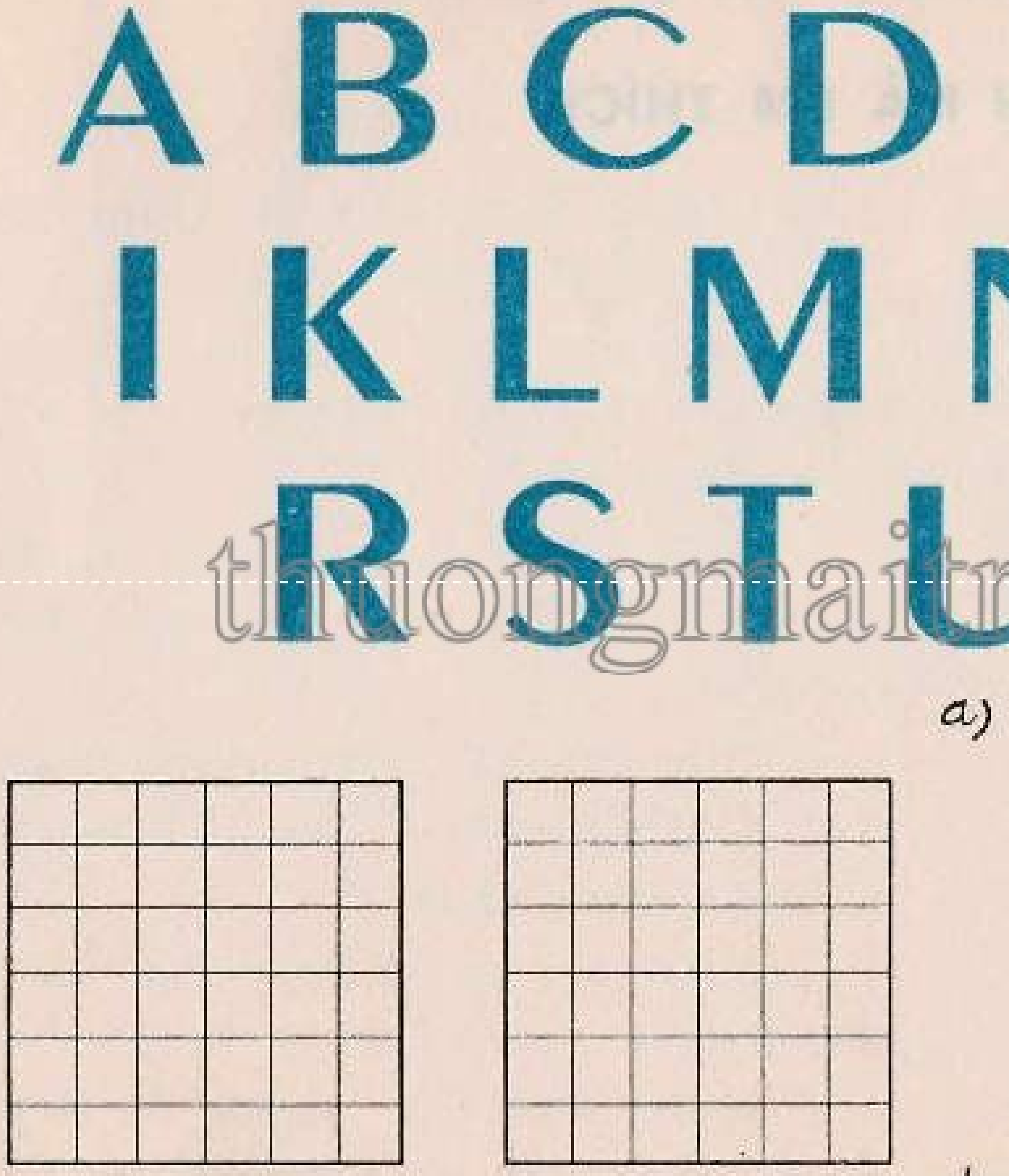

thuongmaitr

Hình

anh nét đậm

ĐEGH

NOPQ

UVXY

duongxua.vn

19

Bài

VẼ T

VẼ MỘT TRANH

thuongmaitr

Ụ DO

H MÀ EM THÍCH

ruongxua.vn

Bài tập về

Vẽ tranh phong cảnh quê em

thuongmaitr

nhà

(hay cảnh vui chơi)

truongxua.vn

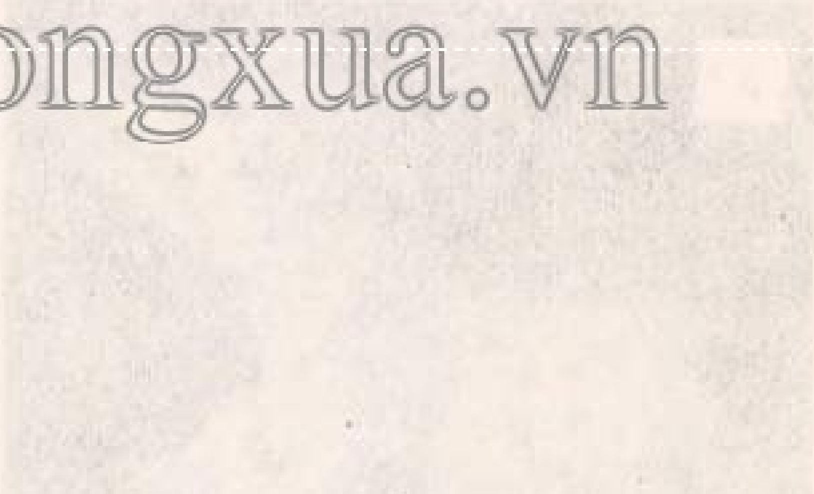

thuongmaitr

Hình 20 – **a. Bé cưỡi trâu ; b. Con nhá**

Bài 21

TẬP NẶN

1. Quan sát, nhận xét

– (H.20a) và (H.20b) là tượng dân gian, chất liệu là đất nung tô men.

– Hình con nhái, con trâu trông rất ngộ nghĩnh, sinh động.

2. Cách nặn

– Quan sát kĩ con vật để tìm ra đặc điểm (đầu, mình, chân...) và dáng nào đẹp (nằm, đứng, đi...).

truongxua.vn

– Nặn các bộ phận chính trước (đầu, thân...) và các chi tiết sau (chân, sừng...).

3. Bài thực hành

– *Ở lớp* : Em vẽ tranh con vật sẽ nặn vào trang bên.

– *Về nhà* : Nặn con vật mà em đã vẽ ở lớp và những con vật khác mà em thích (gà, vịt...).

Bài

VẼ TRA

KẺ CHỮ NÉT T

1. Quan sát, nhận xét

Muốn kẻ chữ nét thanh nét đậm đúng, đẹp,

– Nhớ vị trí của nét thanh, nét đậm của từng

– Định ra khuôn khổ dòng chữ : Chiều dài,

– Phân chia khoảng cách cho phù hợp với c từ, và giữa các từ với nhau.

thuongmaitr

2. Cách kẻ chữ

– Ước lượng chiều cao, chiều dài của dòng

– Chia khoảng cách các chữ trong dòng ch nhau, tùy theo đặc điểm hình dáng của hai chữ hợp lí. Ví dụ : Chữ **T** cạnh chữ **O** thì khoảng cá giữa các từ rộng hơn khoảng cách giữa các c

– Phác nét, điều chỉnh sao cho dòng chữ đ

– Có thể dùng thước kẻ nét thẳng.

– Tìm màu tô cho dòng chữ đẹp hơn (dòng

3: Bài thực hành

Kẻ dòng chữ **CHĂM HỌC** (dựa vào chiều dài tra

22

ANG TRÍ

THANH NÉT ĐẬM

(tiếp theo)

em cần chú ý :
g chữ (xem lại bảng chữ ở Bài 19, trang 40, 41).
chiều cao vừa với trang giấy.
dòng chữ : Khoảng cách giữa các chữ trong một

ruongxua.vn

chữ (so với trang giấy).
hữ. *Chú ý* : khoảng cách các chữ không nên đều
ữ cạnh nhau, ta để khoảng cách giữa chúng cho
ách hẹp hơn giữa chữ **N** và chữ **H**. Khoảng cách
hữ.
ẹp.

chữ một màu, nền dùng màu khác).

ang giấy em tìm chiều cao dòng chữ cho phù hợp).

Bài

GIỚI THIỆU

DU KÍCH

(Tranh màu bột củ

Du kích tập bắn được sáng tác năm 1947, tron
lược. Tranh miêu tả cảnh đội du kích đang mải
ngắm bắn, người ném lựu đạn, mỗi người một tư
diễn tả sự tương phản đậm nhạt và sáng tối ở
buổi trưa hè. Bức tranh hài hòa, sinh động, ch
đứng trước khung cảnh ấy. *Du kích tập bắn* là
chiến chống thực dân Pháp của nhân dân ta.

Nguyễn Đỗ Cung chuyên sáng tác tranh ma
đánh giá cao như : *Công nhân cơ khí, Tan ca*
là nhà nghiên cứu lí luận mĩ thuật. Ông góp nh
thuật Việt Nam và đào tạo đội ngũ cán bộ ngh

23

TÁC PHẨM

TẬP BẮN

(a Nguyễn Đỗ Cung)

ng thời kì kháng chiến chống thực dân Pháp xâm
mê tập luyện vào buổi trưa hè : người bò, người
thế (H.21). Màu sắc của tranh trong sáng, rực rỡ
các nhân vật, diễn tả cái nắng chói chang của
o người xem có cảm giác như chính mình đang
một hình ảnh lịch sử sống động về cuộc kháng

tuongxua.vn

àu dầu, màu bột. Nhiều tác phẩm của ông được
mời chị em ra họp bàn thi thợ giỏi v.v... Ông còn
hiều công trong việc xây dựng Viện bảo tàng Mĩ
hiên cứu mĩ thuật.

Hình 21 – **Du kích tập bắn** *(Tranh

uongxua.vn

mầu bột của Nguyễn Đỗ Cung)

Hình 22

1. Qua

Mẫu vẽ
sẽ nhìn t
Các e
- Qua
- Phân

2. Các

- Vẽ k
và chiều
- Vẽ k
- Ước
dẫn các

3. Bài

Vẽ cái

Bài 24

VẼ THEO MẪU

VẼ CÁI ẤM TÍCH VÀ CÁI BÁT

(Hoặc cái ấm chuyên và cái tách)

an sát, nhận xét

ẽ là 2 đồ vật đặt cạnh nhau. Ở mỗi vị trí các em hấy mẫu khác nhau.

m chú ý :

n sát kĩ để nhận ra đặc điểm của mẫu.

n biệt chỗ đậm, chỗ nhạt chỗ sáng giữa 2 vật mẫu.

ch vẽ

hung hình chung cho cả 2 vật (So sánh chiều cao ngang rộng nhất của ấm tích và bát (H.22 ABCD).

khung hình cho từng đồ vật.

lượng tỉ lệ các bộ phận và vẽ theo cách hướng bài trước (Bài 9. Bài 14

thực hành

ấm tích và cái bát (hay cái ấm chuyên và cái tách).

tuongxua.vn

Bài 25

VẼ TRANG TRÍ

TRANG TRÍ ĐẦU BÁO TƯỜNG

1. Quan sát, nhận xét

– *Báo tường* là tờ báo treo, dán trên tườ
nhiều người xem cùng một lúc.

– *Báo tường* thường ra vào dịp lễ, tết, hội hè v
ngày kỉ niệm lớn.

– Đầu tờ báo tường phải đẹp, rõ để thu hu
người xem. Đầu báo tường thường có :

– Tên tờ báo (Học tập, Sẵn sàng...)

– Tên cơ quan (lớp, trường, nhà máy...).

– Chủ đề tờ báo (kỉ niệm 20-11...).

2. Cách trang trí (H.23a, b).

– Phác các mảng chính : tên báo, tên lớp

– Tìm các mảng phụ trang trí cho phù hợ

– Kẻ chữ và vẽ họa tiết trang trí.

– Tô màu tươi sáng.

3. Bài thực hành

Trang trí đầu tờ báo tường ở lớp (H.24a).

4. Bài tập về nhà

Trang trí một đầu báo khác với bài ở lớp

thuongmaitr

a)

ing cho

rà những

út nhiều

b)

Hình 23

ruongxua.vn

.

ớp (măng non, bông hoa...).

Em tự chọn tên tờ báo.

(H.24b).

a)

thuongmaitr

b)

Hình 2

truongxua.vn

24

B

VẼ T

VẼ TĨNH VẬT MÀ

1. Quan sát, nhận xét

– Vẽ tĩnh vật màu là vẽ mẫu (lọ, hoa, quả.

– Màu sắc của mọi vật trong tranh không đơn

Ví dụ : Quả màu đỏ, lọ màu trắng thì màu lọ gần quả sẽ có màu hồng. Em quan sát m

2. Cách vẽ

thuongmaitr

– Vẽ phác hình lọ, hoa, quả trước (như các hay bằng một màu nào đó, nhưng nét vẽ cần

– Quan sát, nhận xét màu sắc và độ đậm nh

– Vẽ các mảng màu lớn, chính trước, vẽ các rửa bút sạch để màu trong sáng (nếu là màu b

3. Bài thực hành

Vẽ lọ, hoa và quả bằng màu sẵn có.

4. Bài tập về nhà

Vẽ tranh tự do trong trang giấy có khuôn

ài 26

HEO MẪU

U (LỌ, HOA VÀ QUẢ)

..) và không gian xung quanh bằng màu sắc.
 độc, tách biệt nhau, mà ảnh hưởng qua lại với nhau.
 đỏ sẽ phản chiếu sang lọ hoa, như vậy phần của
ọi vật sẽ rõ hơn để vẽ vừa đúng, vừa đẹp.

ruongxua.vn

ch vẽ theo mẫu đã học). Có thể vẽ phác bằng chì
 nhẹ, nhạt.
ạt của chúng.
 phần nhỏ sau. Khi chuyển sang dùng màu khác nên
ột, màu nước).

 khổ 20X30cm để chuẩn bị cho triển lãm.

Hình 25 – **Úp nơm**

1. **Qu**

(H.25

là đất n

rất động

đúng tư

2. **Ca**

– Qu

chân ta

– Tìm

– Nặ

sửa lại

3. **B**

– *Ở*

trâu, đá

– *Vẽ*

Bài 27

TẬP NẶN

uan sát, nhận xét

) Cảnh úp nơm (úp cá) – tượng dân gian, chất liệu
ung tô men. Ông lão với nét mặt hả hê, trông dáng
g, tay giữ giỏ tay cầm nơm, chân bước lưng khom
thế của người úp nơm.

ách nặn

an sát tìm ra đặc điểm người định nặn : đầu, thân,
y...

n dáng : đứng, ngồi, đi, chạy, nhảy.

n các phần chính trước, các chi tiết sau. Cuối cùng
cho đúng hình và dáng.

ài thực hành

lớp : Vẽ một số dáng người (đọc sách, bế em, chăn
a cầu, xách nước...) ở trang bên.

nhà : Nặn theo các dáng người đã vẽ ở lớp.

truongxua.vn

Bài 28

VẼ TRANG TRÍ

TRANG TRÍ BAO DIÊM

1. Quan sát, nhận xét

– Bao diêm có dạng hình khối hộp chữ nhật.

– Mặt trên của bao diêm thường được trang hấp dẫn để giới thiệu, quảng cáo hay tuyên tru về một vấn đề, như : bảo vệ rừng, di tích văn h thiếu nhi...

– Hình vẽ và chữ tùy theo nội dung (H.26

– Màu sắc ít, rõ ràng.

2. Cách trang trí

– Chọn đề tài mà em thích.

– Ước lượng phần để vẽ hình và kẻ chữ.

– Có thể trang trí theo chiều ngang (H. 26 dọc (H. 26b).

– Tìm và vẽ hình trong phần quy định.

– Kẻ chữ.

– Tô màu theo ý thích.

3. Bài thực hành

Trang trí mặt trên bao diêm (H.27).

thuongmaitr

trí nhằm gây
uyền giáo dục
óa, chăm sóc

a)

a,b).

ruongxua.vn

a) hay chiều

b)

Hình 26

thuongmaitr

Hình

uongxua.vn

27

Bà

VẼ THE

VẼ CẢNH VUI CH

thuongmaitr

ài 29

EO ĐỀ TÀI

ƠI CỦA THIẾU NHI

ruongxua.vn

Bài tập v

VẼ TỤ

Vẽ một con vật

(Con trâu, con

thuongmaitr

về nhà

DO

mà em thích

voi, con mèo)

ruongxua.vn

Bà

GIỚI THIỆU

BÁC HỒ ĐI

(Tranh lụa củ

Bức tranh *Bác Hồ đi công tác* được sáng t thuật toàn quốc 1980 (H. 28).

Hình ảnh chính trong tranh là Bác Hồ và an trong bộ áo nâu giản dị : vai đeo túi, tay cầm tư. Đi bên Bác là anh bộ đội cảnh vệ trông r dáng đang mải miết bước. Cảnh phụ là mây b ả, vừa thơ mộng làm tôn hình ảnh chính là Bá

Họa sĩ Nguyễn Thụ chuyên sáng tác tranh về đề tài miền núi : *Múa, Làng ven núi, Q* Trường đại học Mĩ thuật Hà Nội. Do có nhiều đào tạo đội ngũ họa sĩ có tên tuổi cho đất n hiệu "Nhà giáo nhân dân".

thuongmaitr

i 30

TÁC PHẨM

CÔNG TÁC

a Nguyễn Thụ)

ác năm 1980, đã được giải A trong Triển lãm Mĩ

h bộ đội cưỡi ngựa trên đường công tác. Bác Hồ cương ung dung, thư thái nhưng vẫn đượm vẻ suy t trẻ nhưng linh lợi. Hai con ngựa, mỗi con một ng lau lay theo chiều gió, tạo cho cảnh vừa yên c Hồ và anh cảnh vệ.

lụa và tranh khắc gỗ. Ông có nhiều tranh đẹp *a bản, Mẹ con*... Ông nguyên là Hiệu trưởng đóng góp xây dựng nền Mĩ thuật Việt Nam và ước, ông được phong hàm Phó giáo sư và danh

uongxua.vn

Hình 28– **Bác Hồ đi công tác**

ruongxua.vn

(tranh lụa của Nguyễn Thụ)

Hình 29

thư
ngà
ở n

tùn
khu

nhu
cổ

tra

thuongmaitr

Bài 31

VẼ TRANG TRÍ

TRANG TRÍ LỀU TRẠI

1. Quan sát, nhận xét

– Cắm trại là hình thức sinh hoạt tập thể ở ngoài trời, ờng được tổ chức ở sân trường, công viên vào các ày lễ, hoặc kết hợp với các buổi tham quan, du lịch ơi có cảnh đẹp.

– Lều trại dựng cơ động và trang trí đẹp mắt thành g khu vực theo nhóm, có cổng trại ở phía trước. Trong u vực trại còn có vườn cây, sân bóng...

2. Cách trang trí

– *Cổng trại :* Thường dùng các vật liệu sẵn có tại chỗ u : cành cây, lá dừa, lá cọ... uốn, đan kết lại như cái ng, có bờ rào và cắm cờ hoa rực rỡ (H. 29a).

– *Lều trại :* Thường dùng vải căng hình mái nhà và ng trí theo ý thích (H. 29b).

3. Bài thực hành

Em trang trí lều trại cho thật đẹp (H. 30).

truongxua.vn

Hình

xuongxua.vn

30

Bà

VẼ THEO

(Tự

thuongmaitr

i 32

O ĐỀ TÀI

chọn)

ruongxua.vn

Tổng kết n

TRƯNG BÀY CÁC BÀI

Trong năm học em đã vẽ t
mẫu, vẽ trang trí. Các bài vẽ
được kết quả học tập của m
cách cụ thể, rõ ràng hơn. Kh
vẽ, em nên tập so sánh, ph
đẹp, bài vẽ chưa đẹp. Trao đ
về cái đẹp của bài vẽ cũng
để nâng cao nhận thức về m
chưa rõ, em nhờ thầy giáo,
giải thêm để hiểu biết phon

Tin rằng qua xem trưng bà
học môn Mĩ thuật tốt hơn, h
thông Trung học.

thuongmaitr

năm học

VẼ ĐẸP CỦA LỚP

tranh theo đề tài, vẽ theo
đẹp của lớp giúp em biết
nình và của các bạn một
ai xem trưng bày các bài
ân tích để tìm ra bài vẽ
ổi, thảo luận với các bạn
là một cách học tập tốt
ĩ thuật. Có những điều gì
cô giáo phân tích giảng
g phú hơn.

y BÀI VẼ ĐẸP sẽ giúp em
hứng thú hơn ở bậc phổ

ruongxua.vn

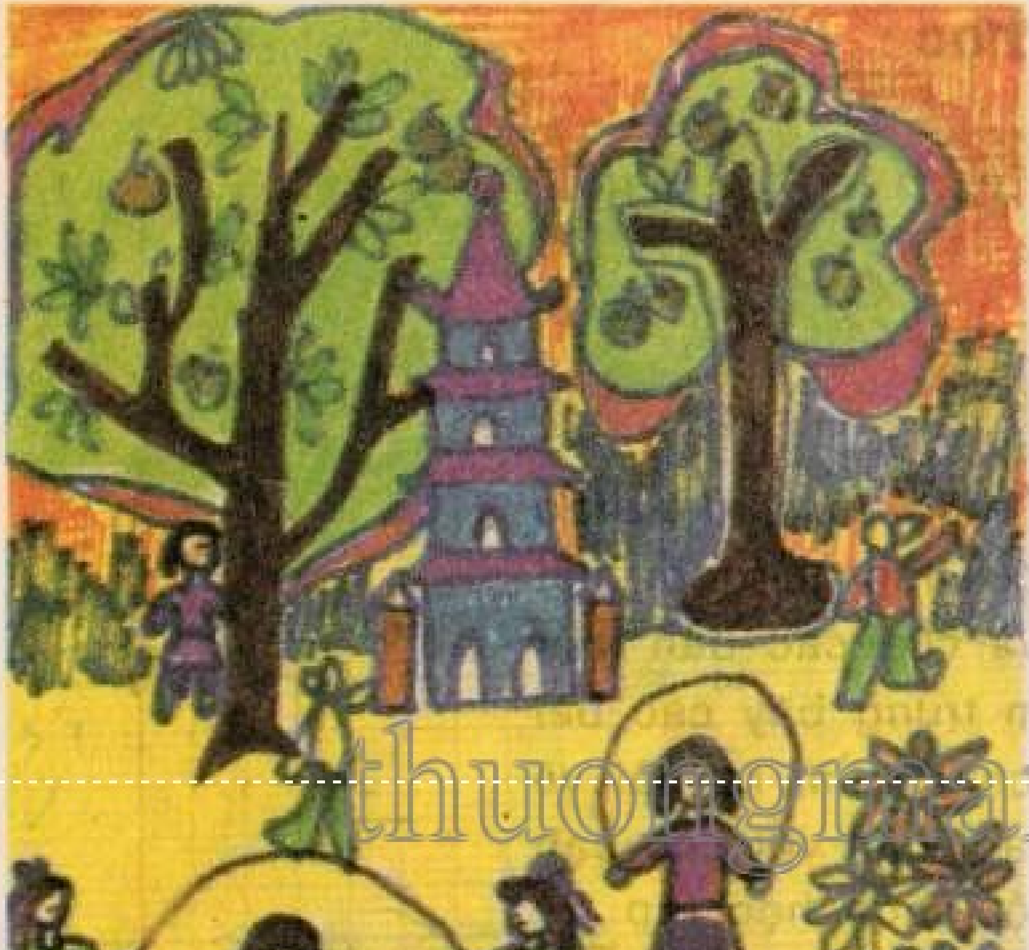

a) *Phong cảnh*. Tranh của Thu Thủy, lớp 5A, trường Quang Trung, Đống Đa, Hà Nội

b) *Trang trí hình chữ nhật* của Hồng Vân, lớp 5E, trường Thịnh Hào, Đống Đa, Hà Nội

truongxua.vn

c) *Trang trí đường diềm* của Nguyễn Hải, lớp 5A, trường Thịnh Hào, Đống Đa, Hà Nội

MỤC

	trang
Bài 1 : Giới thiệu tác phẩm	4
Bài 2 : Vẽ trang trí	6
Bài 3 : Vẽ theo mẫu	8
Bài 4 : Vẽ theo đề tài	10
Bài 5 : Vẽ theo mẫu	12
Bài 6 : Vẽ tự do	14
Bài 7 : Vẽ trang trí	16
Bài 8 : Vẽ theo mẫu	18
Bài 9 : Vẽ theo mẫu	20
Bài 10 : Vẽ theo đề tài	22
Bài 11 : Vẽ trang trí	24
Bài 12 : Vẽ màu	26
Bài 13 : Vẽ theo đề tài	28
Bài 14 : Vẽ theo mẫu	30
Bài 15 : Giới thiệu tác phẩm	32
Bài 16 : Vẽ trang trí	34

thuongmaitr

LỤC

		trang
Bài 17 :	Vẽ theo đề tài	36
Bài 18 :	Vẽ theo mẫu	38
Bài 19 :	Vẽ trang trí	40
Bài 20 :	Vẽ tự do	42
Bài 21 :	Tập nặn	44
Bài 22 :	Vẽ trang trí	46
Bài 23 :	Giới thiệu tác phẩm	48
Bài 24 :	Vẽ theo mẫu	50
Bài 25 :	Vẽ trang trí	52
Bài 26 :	Vẽ theo mẫu	54
Bài 27 :	Tập nặn	56
Bài 28 :	Vẽ trang trí	58
Bài 29 :	Vẽ theo đề tài	60
Bài 30 :	Giới thiệu tác phẩm	62
Bài 31 :	Vẽ trang trí	64
Bài 32 :	Vẽ theo đề tài	66

uongxua.vn

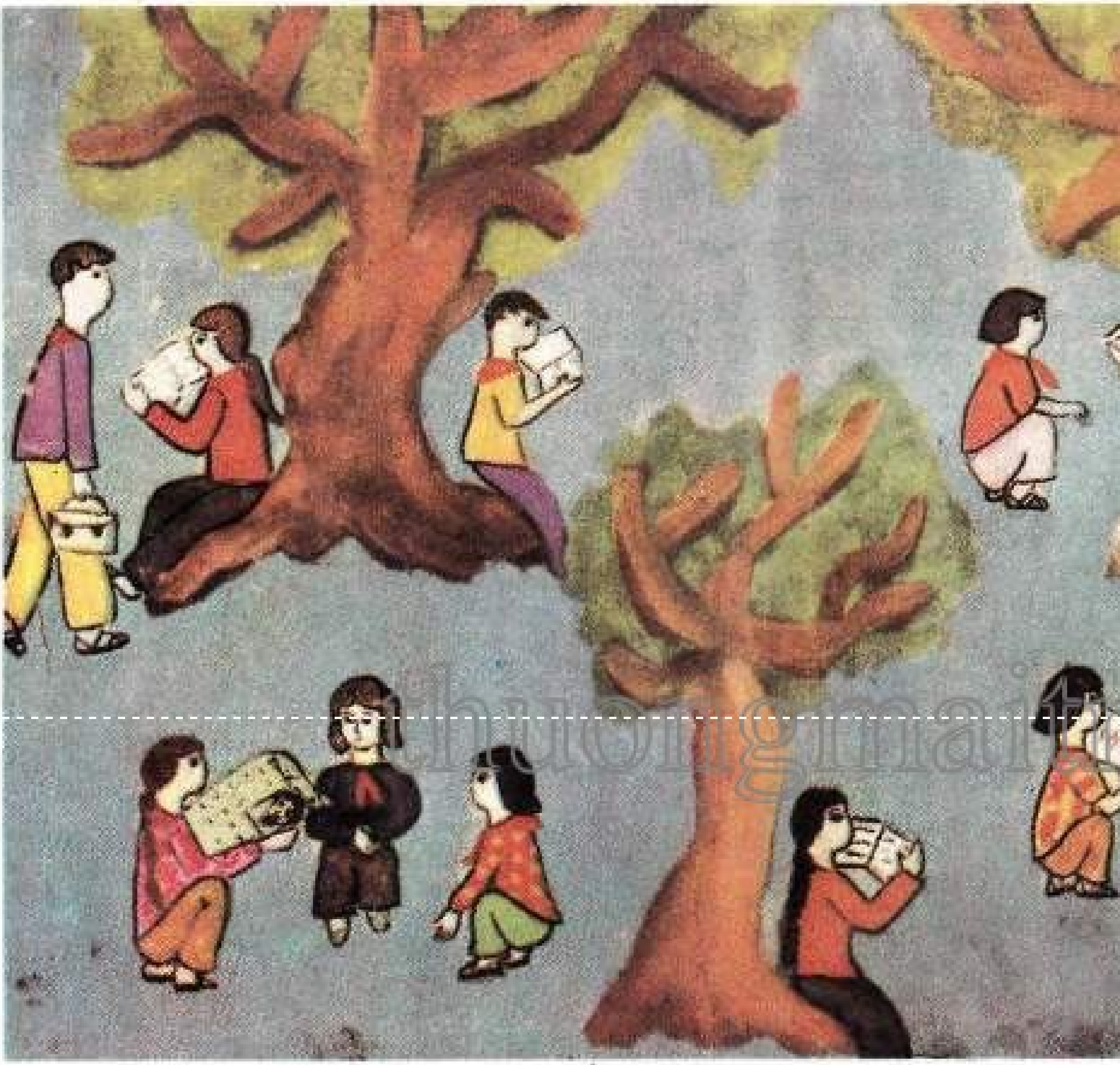

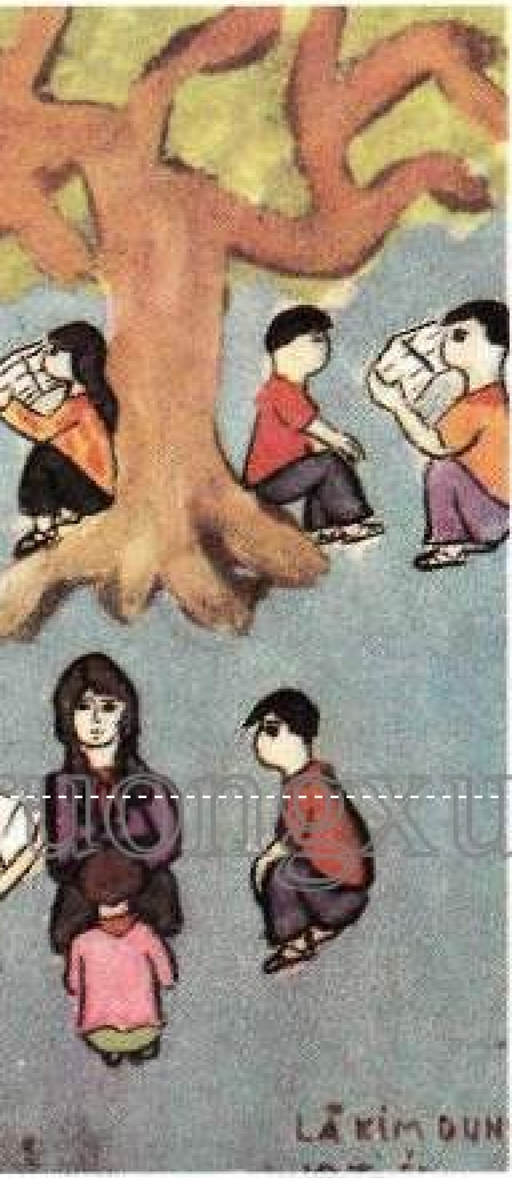

CHÚNG EM ÔN BÀI

Màu bột – 1975

Lã Kim Dung – 12 tuổi

MĨ THUẬT 5

Mã số : 1H5.10.t7

In 210.000 bản, khổ 14,5 × 20,5

Tại Nhà in Thanh Niên

62 Trần Huy Liệu - Q. PN

Số XB : 706/88-96

In xong và nộp lưu chiểu tháng 4 năm 1997

Giá : 2.900 đ